

Ved at betragte Hr. Bjørnbaks Virksomhed i denne Retning har jeg Grund til at tro, at man skyldte ham Tak for den Virksomhed, han der udøvede — jeg mener naturligvis fra den Side, som anser det for uheldigt, at Menigheden begaar Misgreb, der bringe ham i Konflikt med Loven og ind under Dyrighedens vilkaarlige Behandling — fra det Synspunkt, siger jeg, har han en Fortjeneste af sine uheldigere stillede Medborgere paa en Tid, da disse ophidsedes fra anden Side, og han havde efter min Overbevisning fortjent Tak og ikke det, han i Stedet derfor har faaet. Dette skal jeg imidlertid ikke indlade mig videre paa. Her har det kun været mig om at gjøre lige overfor saa stærke Beskyldninger som dem, der ere fremkomne mod Manden, at fremhæve noget af det, som sætter Sagen i et andet Lys for dem, der ikke ere henerne af politisk Fanatisme og derfor tro, at kunne tillade sig, hvad det skal være lige overfor en Modstander. — Jeg skal nu sluttelig sige, at ligesom i sin Tid den nuværende ærede Kultusminister var Gjenstand for en anderledes politisk findet Regerings Behandling, saaledes vil han vist selv føle, hvor vanskeligt det er at gaa i den Retning, som den ærede Forespørger tilskyndede til. Men i hvad der saa end maatte ske fra det Offentliges Side, saa er jeg vis paa, at de, der kjende Bjørnbaks Virksomhed som Lærer, ville Alle vedblive at være den Afgøelse for ham, som han nu i særdeles høi Grad nyder der, hvor han er ansat. Naar man kjendte det særdeles smukke Forhold, der findes Sted mellem ham og hele den Menighed, ved hvilken han tillige er Kirkesanger, saa vil man vistnok, naar man er hans Ven, med Nøilighed kunne imødesee, hvad der vil blive gjort i Genhold til slige Opfordringer som dem, der kom fra Forespørgeren; men iøvrigt tror jeg, at den ærede Forespørger ligesaa lidt her er Dolk for Ministeriet, som den Gang han vilde have, at vi skulde staa med en Dolk for at stille den i Hjendens Ryg.

Justitsministeren: Jeg agter ikke at deltage videre i de Forhandlinger, der ere foranledigede ved den Forespørgsel, der af et æret Medlem er fremsat til Kultusministeren. Der er kun fra det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) fremsført enkelte Udtalelser, som jeg anser det for min Pligt ikke at lade staa uimodsagte fra min Side. Det ærede Medlem fremsatte den Formening, at det skulde være en Følge af Grundlovens Bestemmelser, at Embedsmænd, der deltog i det politiske Liv, ikke skulde behøve Tilladelse til at udøve en Virksomhed, der stod i Forbindelse med deres Rigsdagsgjerning ogsaa udenfor selve Rigsdags-sessionerne. I denne Opfattelse kan jeg ikke være enig med det ærede Medlem. Jeg mener, at Embedsmænd behøve Regeringens Tilladelse til at være fraværende fra deres Embedsgjerning udenfor selve Rigsdagstiden, og jeg agter

ogsaa at gjøre denne Mening gjældende ligeoverfor de Embedsmænd, der staa under mig. Naar det ærede Medlem særlig omtalte som et Tilfælde, der kunde foranledige Embedsmænd til at tage Del i offentlig politisk Gjerning, og til for saa vidt at være borte fra deres Embedsgjerning mellem Sessionerne, at de kunde være Medlemmer af parlamentariske Kommissioner, saa vil jeg tillade mig at minde om, at det ikke fra Regeringens Side nogenstunde er blevet erkjendt, at parlamentariske Kommissioner kunne fortsætte deres Liv mellem Sessionerne. Naar i Dyrigt det ærede Medlem til Slutning fremsatte den Anskuelse, at Reglen burde være ens for alle Embedsmænd, og at man navnlig lige saavel særlig af Dommere og Retsbetjente som af Skolelærere skulde fordrer, at de paa deres egen Beføstning skulde sørge for, at deres Embedsgjerning blev forsvarelig udført, saalange de selv maatte være borte fra denne paa Grund af deres Deltagelse i Rigsdagsgjerningen, saa er jeg deri fuldstændig enig med det ærede Medlem. Jeg skal, saa vidt det staa til mig, altid sørge for, at de Embedsmænd, der høre under Justitsministeriet, blive tilholdte paa forsvarelig Maade at udføre deres Embedsgjerning uden Beføstning for Staten. Om det bliver nødvendigt for de Paa-gjældende, for at udføre, hvad der er deres Pligt, at betale eller ikke betale, anser jeg derimod som Noget, der er mig saavel som enhver Anden aldeles uvedkommende. — Til det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) skal jeg tillade mig at gjøre en enkelt Bemærkning. Det ærede Medlem gjorde paa en Maade en Udtalelse, der er bleven omtalt som fremkommen fra en anden Side, til sin, den nemlig, at i Danmark kunde den Fattige ikke komme til sin Ret, selv om han havde den soleklareste Ret. Denne Sætning forekommer mig i enhver Henseende at være ubeføjet i et Land, hvor der som i Danmark er gjort saa meget, som Tilfældet er, netop for at lette den fattige Mand at komme til sin Ret. Jeg skal ikke komme videre ind paa, at efter min Opfattelse udmærker Danmark sig fremfor de fleste andre Lande i den Henseende, at Retsprotierne ere meget lave; men jeg skal kun erindre om, hvad det ærede Medlem selv ansøgte, at der jo er aabnet Afgang for Fattige til at faae fri Proces, og jeg vil sige til, at Alle, der kjende noget til de virkelige Forhold, vide, at denne Afgang til at faae fri Proces bliver aabnet i meget vidt Omfang og meget liberalt for Alle, der virkelig ere fattige. Man stiller kun ved Siden af Fattigdom den anden Betingelse for, at en saadan Bevilling til fri Proces meddeles, at der skal være nogen Grund til Spøgsmaal. Jeg tør frit paa-staa, at en Fattig, der har „soleklar Ret“, er ikke nogenstunde i Danmark bleven udelukket fra at komme til sin Ret. Der gives ham ikke blot Frihed for at betale Retsgebyrerne, men ogsaa fri